

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget
v/ kommunal og forvaltningskomiteen
0026 OSLO

Deres ref.
2022/928

Vår ref.
22/1108 - TFN

Dato
24.02.2022

Dokument 8: 114 S (2021–2022) – representantforslag om å hindre at afghanere blir tvangsreturnert til Afghanistan

Jeg viser til brev fra kommunal- og forvaltningskomiteen 17. februar 2022, der det bes om min vurdering av et forslag fra representanten Tobias Drevland Lund om å hindre at afghanere blir tvangsreturnert til Afghanistan. Representanten foreslår å instruere utlendingsmyndighetene om å stanse alle returer til Afghanistan og forlenge suspensjonen av utreiseplikten til Afghanistan med umiddelbar virkning.

Innledningsvis viser jeg til at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som avgjør hvorvidt en asylsøker har rett til beskyttelse i Norge. Det innebærer at det er UDI og UNE som gjør konkrete vurderinger i hver enkelt sak, i tråd med gjeldende regelverk og våre internasjonale forpliktelser. Justis- og beredskapsdepartementet er ikke involvert i behandlingen av enkeltsaker, med mindre de berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

På generelt grunnlag vil jeg også bemerke at asylsøkere med endelig avslag på asylsøknaden har en selvstendig plikt til å reise tilbake til hjemlandet. Dette er personer som UDI og UNE mener ikke risikerer forfølgelse eller andre alvorlige overgrep ved retur til hjemlandet, og således ikke har krav på beskyttelse fra norske myndigheter.

Utlendingsmyndighetene kan beslutte midlertidig å stanse (suspendere) utreiseplikten til et land eller område for personer som har fått endelig avslag på asylsøknaden og som har utreiseplikt. Dette kan f.eks. være aktuelt dersom det skjer endringer i den sikkerhetsmessige situasjonen i et bestemt land eller område. Formålet med den midlertidige stansen er bl.a. å bruke tiden til å innhente oppdatert landinformasjon og

følge med på utviklingen, for å sikre at ingen blir sendt tilbake til forfølgelse eller andre alvorlige overgrep.

Jeg vil understreke at regjeringen *ikke* tar del i utlendingsmyndighetenes beslutninger om midlertidig stans i utreiseplikten til land vi mottar asylsøkere fra.

Utlendingsmyndighetene foretar løpende vurderinger av situasjonen i asylsøkeres hjemland. UDI og UNE innhenter landinformasjon bl.a. fra Landinfo, som er et faglig uavhengig organ. Landinfo kan ikke instrueres i faglige spørsmål.

I juli 2021 besluttet UNE midlertidig å stanse utreiseplikten til Afghanistan. UDI gjorde det samme. Bakgrunnen var stor usikkerhet om den videre politiske, sikkerhetsmessige, menneskerettslige og humanitære utviklingen i landet. UNE (og UDI) besluttet i januar i år å oppheve stansen i utreiseplikten fra 1. mars, og saksbehandlingen ble gjenopptatt 1. februar. UNE vurderer det dithen at situasjonen i Afghanistan p.t. ikke er like uforutsigbar som tidligere.

At UNE har opphevet den midlertidige stansen av utreiseplikten til Afghanistan, innebærer *ikke* at UNE mener det er trygt for alle med tidligere avslag å returnere til Afghanistan, men at det nå vil være forsvarlig å gjøre individuelle vurderinger ut fra omstendighetene i hver enkelt sak. Personer som har fått endelig avslag på asylsøknaden kan be om at UNE ser på saken på nytt og omgjør vedtaket sitt. Dette gjøres ved å fremme en skriftlig omgjøringsanmodning. Det er ingen begrensninger for hvor mange ganger en person kan be om at UNEs vedtak blir omgjort. UNE kan også gi utsatt iverksetting av det opprinnelige avslagsvedtaket, noe som betyr at personen kan oppholde seg i Norge frem til saken er ferdigbehandlet.

Jeg viser også til at Norge under enhver omstendighet er *forpliktet* til ikke å returnere personer som risikerer forfølgelse eller andre alvorlige overgrep, herunder at vedkommende står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved tilbakevending til hjemlandet, se utlendingsloven § 73 (absolutt vern mot utsendelse).

UDI og UNE følger nøye med på utviklingen i Afghanistan, og jeg har tillit til at etatene gjør individuelle vurderinger i hver enkelt sak. For øvrig mener jeg at det er positivt at personer uten oppholdstillatelse nå kan få saken sin ferdigbehandlet, der oppdaterte opplysninger om situasjonen i hjemlandet vil inngå som en del av beslutningsgrunnlaget. Det vil gi mer forutsigbarhet for den enkelte.

Med hilsen

Emilie Mehl